

EuroVelo 11 na Slovensku **EuroVelo 11 in Slovak Republic**

VIERA ŠTUPÁKOVÁ

Abstract

The EuroVelo is a European cyclo route network with an aim to offer a sustainable Trans-European Network. It comprises fourteen long-distance cyclo routes which cover 70,000 km of which approximately 45,000 km are in existence. The EuroVelo network are design as long-distance cycle routes which encourage cycle tourists to travel between locations within a country and between countries in the Europe. But these “cyclo highways” are also dedicated to use by local people as an integral part of the daily using. The aim of the EuroVelo network is also ease interchange between cycling and other modes of transport, principally tram, train, bus and ferry. The one of this cyclo routes is EuroVelo 11 which leads from north and Baltic countries to eastern Poland, eastern Slovakia and eastern Hungary towards south Balkan.

Keywords: cyklotrasa, cyklistická cestička, EuroVelo

1 Úvod

EuroVelo je sieť cyklistických komunikácií, ktoré spájajú významné európske destinácie v rámci celého kontinentu. Od roku 2013 sú súčasťou hlavnej transeurópskej dopravnej siete TEN-T a sieť EuroVelo bola zaradená do hlavných dopravných koridorov v Európe. Trasy EuroVelo sú v hierarchii cyklistických komunikácií prioritné a majú najvyššiu kvalitu technického prevedenia. Vedú bezpečným a atraktívnym prostredím. Majú byť celoročne zjazdné, čo vyžaduje pevný povrch komunikácie. Sieť EuroVelo sa buduje v Európe od roku 1993. Je tvorená 14 diaľkovými cyklotrasami a jej celková dĺžka po dokončení bude 70 000 km. Veľká časť, približne 45 000 km cyklotrás je už zrealizovaných, predovšetkým v západnej Európe.

2 Zámer a technické prevedenie trás EuroVelo

Základnou myšlienkou diaľkových medzinárodných cyklotrás je prepojiť atraktívne turistické ciele cyklistickými cestičkami, ktoré vedú aj menej známymi lokalitami, čím na upriamujú pozornosť návštevníkov. Zároveň však cyklotrasy EuroVelo naplňajú funkciu dopravnej obslužnosti územia pre miestnych obyvateľov – cyklistov a ich napojenie na ďalšie druhy dopravy predovšetkým na verejnú dopravu.

Mnohé regióny v Európe si prostredníctvom realizácie cyklotrás EuroVelo môžu začať rozvíjať nielen sieť cyklistických komunikácií, ale aj cestovný ruch a turistickú infraštruktúru len vďaka tomu, že medzinárodná cyklotrasa vedie práve ich územím. Realizácia cyklotrás EuroVelo vyžaduje vysokú kvalitu miestnej cyklistickej infraštruktúry, pretože je to dobre sledovaná a zároveň strážená marketingová značka.

Má potenciál:

- v stimulácii rozvoja vidieckeho cestovného ruchu v lokalitách, ktoré nie sú primárne turistické ciele,
- v rozvoji cezhraničného turizmu s minimálnym dopadom na životné prostredie,
- v podpore ekologických druhov dopravy -verejnej dopravy, nemotorovej dopravy a jej využitie pre denné cestovanie do práce alebo školy,
- vo využití línií bývalých železníc, lesných ciest či hrádzí,
- v diverzifikácii poľnohospodárskych činností napr. zriadení drobných turistických služieb ako je ubytovanie, občerstvenie či predaj miestnych produktov.

Navrhovanie cyklistickej infraštruktúry na trasách EuroVelo

Počas plánovania a navrhovania cyklistickej infraštruktúry musia byť rešpektované platné národné zákony, normy a vyhlášky. Zároveň je potrebné zohľadniť zásady a kritériá Európskej cyklistickej federácie.

Skladobné prvky cyklistickej trasy EuroVelo:

- cyklistické cestičky šírky 3 m,
- cyklistické pruhy šírky 1,5 m,
- miestne komunikácie (zóny 30km/h, menej ako 1000 v/deň),
- cyklistické ulice,
- prvky spomalenia dopravy,
- účelové komunikácie –intenzity do 50 vozidiel/deň - lesné, poľné a vodné cesty (hrádze)

Parametre EuroVelo

Priamosť trasy – nemá zbytočné obchádzky

Prepojenosť a súvislosť trasy - plynulo a bez prerušenia spája východzí a cieľový bod úseku

Atraktivita trasy - vedie krajinársky a kultúrne zaujímavým prostredím s turistickými službami

Bezpečnosť trasy - vyhýba sa sociálne nebezpečným miestam, úsekom s hustou premávkou,

Komfort trasy – zabezpečená zjazdnosť trasy s ohľadom na povrch cesty a stúpanie

Vlastnosti trasy EuroVelo

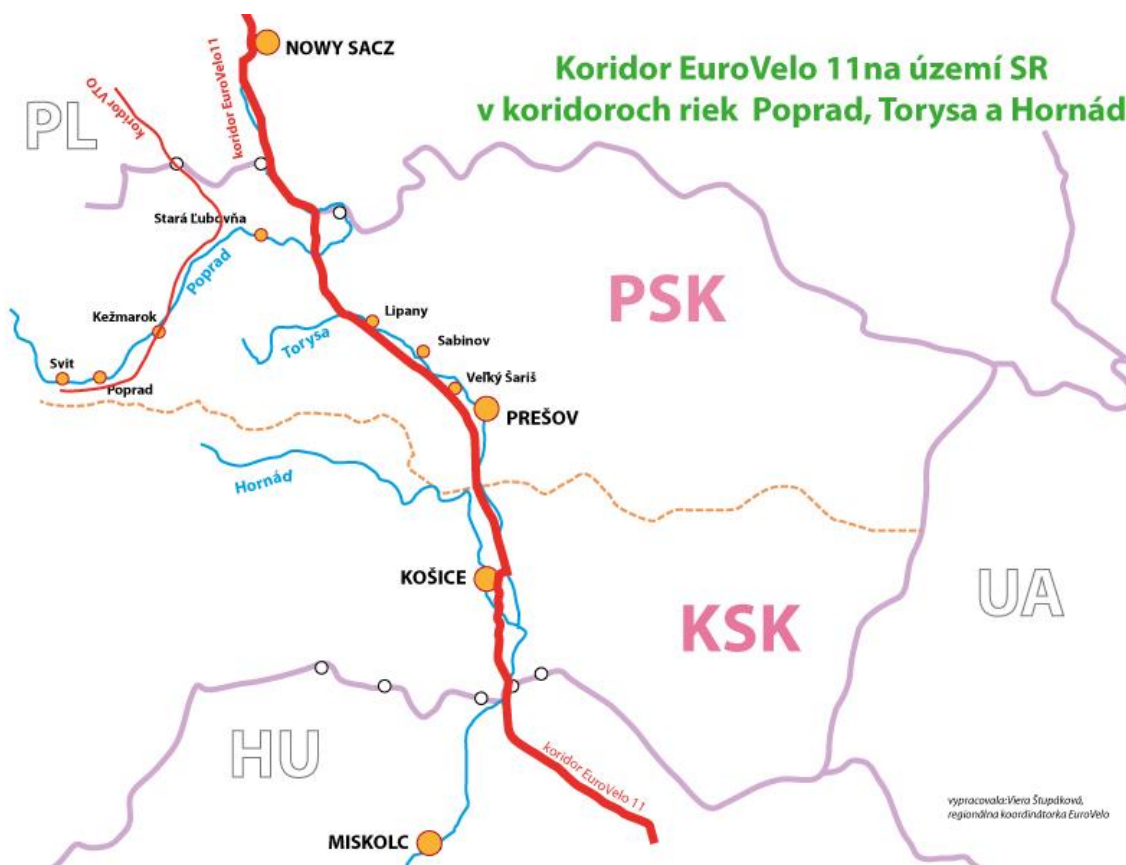
- konzistentná v zmysle typu a kvality povrchu tzn. vyhýbať sa častým zmenám a typom materiálov,
- plánovaná vzhľadom na bezpečnosť, rýchlosť a pohodlie akceptované pre diaľkových cyklistov (nosiče s batožinou) ako aj bicykle rôznych typov,
- adekvátne vyznačená a mať dostatok turistických informácií,
- mať možnosti ubytovania a občerstvenia na trase (obchody, reštaurácie a pod).
Odporúčané maximálna vzdialenosť medzi takýmito zariadeniami je maximálne 25 km,
- mať zdroje pitnej vody vzdialené od seba maximálne 20 km,

3 EuroVelo 11: Cape Nord – Atény

Cez územie východného Slovenska je naplánovaná tzv. Východoeurópska Cesta - EuroVelo č.11, ktorá má spojiť najsevernejší bod Škandinávie Cape Nord v Nórsku s Aténami v Grécku. Medzi cykloturistami má prezývku „Beast of the East“ (šelma východu), čo nie je prekvapujúce ak zväzíme 6000 kilometrovú dĺžku trasy vedúcu od ľadového severu Nórska až po snežný juh

Grécka. EuroVelo 11 prichádza z pobaltských štátov cez východné Poľsko, východné Slovensko a východné Maďarsko na južný Balkán.

EuroVelo 11 vstupuje na územie Slovenska cez hraničný priechod Mníšek nad Popradom a pokračuje cez mestá Stará Ľubovňa, Lipany, Sabinov a Prešov do Košíc. Do Košického samosprávneho kraja by mala trasa EuroVelo vstúpiť dvakrát. Prvým vstupným bodom je kataster obce Obišovce a druhým vstupným bodom do Košického kraja je začiatok katastra obce Budimír vedľa I. triedy č.68. Odtiaľto pokračuje cyklotrasa EuroVelo 11 smerom na obec Družstevná pri Hornáde a Košice. Trasa kopíruje koryto rieky Hornád až do obce Trstené pri Hornáde, kde vstupuje do Maďarska.

Obr. 1 Koridor EuroVelo 11

4 Súčasný stav realizácie trasy EuroVelo 11 na Slovensku

Momentálne je stanovený hlavný koridor celej trasy, v ktorom sa nachádzajú dva varianty riešenia. Koridor je navrhovaný cez územie Slovenska pozdĺž riek Poprad, Torysa a Hornád. V oboch krajoch boli na celú trasu spracované Štúdie uskutočniteľnosti a začalo sa s prípravou projektových dokumentácií vyššieho stupňa. Väčšina starostov obcí myšlienku tejto cyklistickej diaľnice privítala. Veď takáto stavba nie je len významnou investíciou do cestovného ruchu, ale znamená aj bezpečné dopravné prepojenie pre miestnych obyvateľov medzi jednotlivými obcami.

Avšak prevládajú obavy, ako realizáciu takej trasy zafinancovať a následne zabezpečiť prevádzku a údržbu.

Celková dĺžka koridoru je 200 km na území východného Slovenska. Financovanie sa predpokladá z rôznych operačných programov EÚ, časť – najmä kofinancovanie projektov - by na seba mali prevziať samosprávy. Celkové odhadované náklady na stavebnú časť sú od 21 do 30 miliónov Eur v závislosti od variantu a konštrukčného prevedenia.

Vyhodnotenie ku januáru 2015

Celková dĺžka navrhovanej cyklotrasy EuroVelo 11 podľa úsekov:

Mníšek nad Popradom – Šambron: 75 km

Šambron – Lipany: 25,5 km

Lipany - Veľký Šariš: 25 km

Veľký Šariš - Prešov : 12,5 km

Prešov - Seniakovce (hranica PSK): 18,5 km

Celkom na území Prešovského samosprávneho kraja (PSK): 156,5 km

Budimír (hranica KSK) – Košice: 15,3 km

Košice – Trstené pri Hornáde: 29,7 km

Celkom na území Košického samosprávneho kraja (KSK): 45 km

Celková dĺžka trasy EuroVelo 11 na území Slovenskej republiky bude 201,5 km.

Tabuľka 1 Odhadované stavebné náklady na realizáciu cyklotrasy

úsek	dĺžka v km	náklady na betónové kryty v Euro (mil)	náklady na živičné kryty v Euro (mil)
Mníšek nad Popradom - Šambron	75	5,5	6
Šambron - Lipany	25,5	2,5	7,5
Lipany - Veľký Šariš	25	3,3	4,9
Veľký Šariš - Prešov	12,5	0,4	0,5
Prešov - Seniakovce	18,5	3,6	4,5
Budimír – Košice - Trstené pri Hornáde	45	5,8	6,8
spolu na území Slovenskej republiky	201,5	21,1	30,2

Stavebné náklady na realizáciu nezahŕňujú náklady na spracovanie projektovej dokumentácie a náklady na vysporiadanie pozemkov.

5 Záver

Prijemná, pohodlná, bezpečná, priama a atraktívna. Taká bude cyklistická cestička EuroVelo11 cez územie Slovenskej republiky. Priamo bude slúžiť pre obyvateľov 50 obcí a šiestich miest. Benefity z realizácie tejto diaľkovej cyklotrasy pozitívne ovplyvní 400 tisíc obyvateľom na východe Slovenska, vrátane ich hlavných regionálnych centier miest Prešova a Košice.

Referencie/Odkazy

- [1] ÁDÁM BODOR, ED LANCASTER, ECF : EUROVELO THE EUROPEAN CYCLE ROUTE NETWORK, DEVELOPMENT STRATEGY 2012-2020, PUBLISHER: EUROPEAN CYCLISTS` FEDERATION (ECF), AUTHORS:, DECEMBER 2011
- [2] PAUL PEETERS, EKE EIJGELAAR, PIETER PIKET: THE EUROPEAN CYCLE ROUTE NETWORK EUROVELO, CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR SUSTAINABLE TOURISM, STUDY, IP/B/TRAN/IC/2008_097 APRIL 2009, PE 419.088 EN
- [3] JENS ERIK LARSEN: EUROVELO BACKGROUND AND ROUTE MAP, 17. TH OF SEPT. 2009

Informácia o autorovi

Kontaktné údaje: Viera Štupáková, Prešovská bicyklová skupina Kostitras, Záhradná 3, 08001 Prešov, Slovensko, pbskostitras@gmail.sk, www.kostitras.sk

Viera Štupáková, sa špecializuje na problematiku riešenia cyklistickej dopravy a cykloturistiky od roku 1995. Zaoberá sa aktivitami, ktoré prierezovo prechádzajú širokým spektrom súvisiacich činností – plánovanie a navrhovanie cyklistickej a cykloturistickej infraštruktúry, realizácia cykloturistických trás, sprievodcovská činnosť, publikačná činnosť, projektový manažment. Pôsobí ako regionálna koordinátorka projektu EuroVelo 11 na Slovensku.